

- Nicol, D., *The Byzantine family of Kantakouzenos*, Washington D.C. 1968.
- Nicol, D.M., *The reluctant emperor. A biography of John Cantacuzene, Byzantine Emperor and Monk c. 1295-1383*, Cambridge 1996.
- Oikonomides, N., «Byzantium between East and West (XIII-XV cent.)», *BF* 13, 1988, 319-332.
- Οικονομίδης, Ν., «Οι δυο σερβικές κατακτήσεις της Χαλκιδικής τον ΙΔ΄ αιώνα», *Δίπτυχα* 2, 1980, 294-299.
- *The Ottoman Emirate (1300-1389). Halcyon Days in Crete I. A Symposium held in Rethymnon 11-13 January 1991*, επιμ. Ε. Zachariadou, [F.R.T.H. Ins. for Med. St.], Ρέθυμνο 1993.
- Παπαμαστοράκης, Τ., *Ο διάκοσμος του τρούλου των ναών της παλαιολόγειας περιόδου στη βαλκανική χερσόνησο και την Κύπρο*, Αθήναι 2001.
- Πελεκανίδης, Στ., *Καλλιέργης όλης της Θεσσαλίας άριστος ζωγράφος*, Αθήναι 1973.
- Stephan, Ch., *Ein byzantinisches Bildensemble. Die Mosaiken und Fresken der Apostelkirche zu Thessaloniki*, Worms 1986.
- Τσιγαρίδας, Ε., *Οι τοιχογραφίες της περιόδου των Παλαιολόγων σε ναούς της Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη 1999.
- Τσιτουρίδου, Α., *Ο ζωγραφικός διάκοσμος του Αγίου Νικολάου Ορφανού στη Θεσσαλονίκη. Συμβολή στη μελέτη της παλαιολόγειας ζωγραφικής κατά τον πρώιμο 14ο αι.*, Θεσσαλονίκη 1986.
- Underwood, P., *The Kariye Djami*, 1-4, New York 1966-1975.

Εικόνα εξωφύλλου: Ο Θεόδωρος Μετοχίτης ως δωρητής, γονατιστός μπροστά στον ένθρονο Χριστό, από ψηφιδωτή παράσταση του 14ου αι. της Μονής της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη.

Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας / Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Διεπιστημονικό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο
«Νίκος Οικονομίδης»

Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

Το Βυζάντιο τον 14ο αιώνα:
συρρίκνωση και εξέλιξη,
αντιπαλότητες και ακτινοβολία

Από 25 Νοεμβρίου 2009 έως 17 Μαρτίου 2010, Τετάρτη, 6.00-8.00 μ.μ.,
 στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (αίθουσα σεμιναρίων, ισόγειο)
 Λεωφόρος Βασιλέως Κωνσταντίνου 48

Παρά την εδαφική συρρίκνωση – αποτέλεσμα των οθωμανικών κατακτήσεων, της επέκτασης του σερβικού βασιλείου και της λατινικής κυριαρχίας σε σημαντικές περιοχές – ο 14^{ος} αιώνας υπήρξε για το Βυζάντιο εποχή ανάπτυξης και δημιουργίας.

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου θα συζητηθούν θέματα σχετικά με την προσαρμογή της κρατικής πολιτικής στις νέες πραγματικότητες, τις κοινωνικές συγκρούσεις και την αστάθεια του αυτοκρατορικού θεσμού, τους μηχανισμούς της παραγωγής και τις οικονομικές σχέσεις, την επιχειρηματικότητα και το εμπόριο.

Θα συζητηθούν, επίσης, οι επιπτώσεις των δογματικών ζητημάτων και των πνευματικών ρευμάτων στο Κράτος, την Εκκλησία και την κοινωνία, η ποικιλία της λογοτεχνικής παραγωγής, η άνθηση της τέχνης και η μεγάλη ακτινοβολία της.

Τις εργασίες θα συντονίσουν οι Τριανταφυλλίτσα Μανιάτη-Κοκκίνη και Σοφία Καλοπίση-Βέρτη (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας / Πανεπιστήμιο Αθηνών) σε συνεργασία με την Χριστίνα Αγγελίδη (Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών / Ε.Ι.Ε.)

Στους εισηγητές περιλαμβάνονται (πέραν των συντονιστριών):

Κρ. Χρυσοχοϊδης (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε), Στ. Ευθυμιάδης (Α. Π. Κύπρου), Χαρ. Γάσπαρης (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε), Μ. Γερολυμάτου (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε.), Χ. Καλλιγά, Α. Κιουσοπούλου (Παν/μιο Κρήτης), Η. Κολοβός (Παν/μιο Κρήτης), Αγγ. Κωνσταντακοπούλου (Παν/μιο Ιωαννίνων), Στ. Λαμπάκης (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε.), Τηλ. Λουγγής (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε.), Lj. Maksimović (Βελιγράδι), Ν. Μαλιάρας (Παν/μιο Αθηνών), Χρ. Μαλτέζου (Ελληνικό Ινστιτούτο Βενετίας), Ν. Μεμβάνι (Ι.Β.Ε./Ε.Ι.Ε), R. Ousterhout (Univ. of Pennsylvania), Αν. Παπαδιά-Λάλα (Παν/μιο Αθηνών), Τ. Παπαμαστοράκης (Παν/μιο Αιγαίου), Κ. Πιτσάκης (Παν/μιο Θράκης), Μ. Šurpuć (Βελιγράδι).

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Barker, J.W., *Manuel II Palaeologus (1391-1425). A study in late Byzantine statesmanship*, New Brunswick 1968.
- Belting, H. - Mango, C. - Mouriki, D., *The mosaics and frescoes of St. Mary Pammakaristos (Fethiye Camii) at Istanbul*, [DOS 15] Washington D.C. 1978.
- *Βυζάντιο και Σερβία κατά τον 14^ο αιώνα*, [Ε.Ι.Ε./Ι.Β.Ε. - Διεθνή Συμπόσια, 3] Αθήνα 1996.
- Χατζηδάκης, Μ., *Μυστράς, Η μεσαιωνική πολιτεία και το κάστρο*, Αθήνα 1990.
- *Χρήμα και αγορά στην εποχή των Παλαιολόγων 13ος-15ος αι.*, επιμ. Ν. Γ. Μοσχονάς [Ε.Ι.Ε./Ι.Β.Ε. - Το Βυζάντιο σήμερα, 4] Αθήνα 2003.
- Constantinides, E., *The wall paintings of the Panagia Olympiotissa at Elasson in Northern Thessaly*, 1-2, Athens 1992.
- Fryde, E., *The early Paleologan renaissance (1261-c.1360)*, [The Medieval Mediterranean. Peoples, Economics and Cultures 400-1453, 27] Leiden 2000.
- *Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπεδίου. Παράδοση - Ιστορία - Τέχνη*, Άγιον Όρος 1996.
- Jacoby, D., *Société et démographie à Byzance et en Romanie latine*, London 1975.
- Jacoby, D., *Trade, commodities and shipping in the Medieval Mediterranean*, VR, Aldershot 1997.
- Kalligas, H., *Monembasia: A Byzantine City State*, London 2009.
- Κατσώνη, Π., *Μια επταετία κρίσιμων γεγονότων. Το Βυζάντιο στα έτη 1366-1373. (Η διαμάχη Ανδρόνικου και Ιωάννη Ε' των Παλαιολόγων)*, [BKM, 33] Θεσσαλονίκη 2002.
- Laiou, A., *Constantinople and the Latins. The foreign policy of Andronicus II, 1282-1328*, [HHS 88] Cambridge Mass. 1972.
- Maksimović, Lj., *The Byzantine Provincial Administration under the Palaeologi*, Amsterdam 1988.
- Μουρίκη, Ντ., *Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στην Πλάτσα της Μάνης*, Αθήνα 1975.
- Νεράντζη-Βαρμάζη, Β., *Το Βυζάντιο και η Δύση (1354-1369). Συμβολή στην ιστορία των πρώτων χρόνων της μονοκρατορίας του Ιωάννη Ε' Παλαιολόγου*, [ΕΒΕ, 10] Θεσσαλονίκη 1993.